

ПОРЯДОК

раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає механізм організації раннього попередження, алгоритм дій працівників та здобувачів освіти, порядок оповіщення і проведення евакуації у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти.

1.2. Порядок розроблено відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», рекомендацій ДСНС України та інших нормативно-правових актів у сфері безпеки життєдіяльності.

1.3. Дія Порядку поширюється на всіх учасників освітнього процесу та працівників закладу освіти.

1.4. Основною метою є:

- збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу;
- забезпечення швидкого реагування на загрози;
- мінімізація паніки;
- організація чіткої координації дій персоналу.

1.5. У закладі освіти запроваджується принцип **персональної відповідальності** кожного працівника за життя і безпеку дітей.

2. Терміни та визначення

Ризик нападу — наявність інформації або ознак, що можуть свідчити про підготовку протиправних дій.

Напад на заклад освіти — будь-які агресивні дії сторонніх осіб або учасників освітнього процесу, що становлять загрозу життю та здоров'ю людей.

Раннє попередження — система заходів щодо своєчасного виявлення загроз та негайного інформування відповідальних осіб і служб реагування.

3. Система раннього попередження

3.1. Раннє попередження здійснюється шляхом:

- контролю доступу до будівлі закладу;
- постійного візуального спостереження за територією;
- функціонування систем відеоспостереження (за наявності);
- чергування адміністрації;
- взаємодії з підрозділами Національної поліції та ДСНС;
- оперативного інформування про підозрілі предмети або осіб.

3.2. Ознаки потенційної загрози:

- агресивна поведінка відвідувачів;
- спроби несанкціонованого проникнення;
- виявлення невідомих предметів;
- отримання повідомлень із погрозами;
- перебування сторонніх осіб на території без дозволу.

3.3. Працівник, який першим виявив загрозу, **зобов'язаний негайно:**

3.3.1. Повідомити директора або чергового адміністратора.

3.3.2. Зателефонувати до екстрених служб (102, 101, 112).

3.3.3. За можливості — не допустити поширення паніки.

4. Сигнали оповіщення

У закладі встановлюються такі сигнали:

- **«Увага всім!» «Загроза нападу!»** перший сигнал - короткі, тривалістю 2-3 секунди, дзвінки, які повторюються п'ять разів із паузами. Цей сигнал призначений для повідомлення учасникам освітнього процесу, що відбувається напад або є ризик нападу на заклад освіти;
Дії: припинити заняття, негайно розпочати виконання алгоритму безпеки.
- **«Евакуація!»** другий сигнал - довгий, тривалістю 10-15 секунд, дзвінок. Цей сигнал призначений для повідомлення учасників освітнього процесу про евакуацію.
Дії: організовано залишити приміщення згідно зі схемами евакуації
Сигнали мають бути доведені до відома всіх працівників і здобувачів освіти під час інструктажів.
- **Голосове оповіщення:** Оголошення через гучномовці або мегафони: *«Увага! Код Червоний! Діємо за інструкцією!»*
- **Цифрове сповіщення:** Миттєва розсилка у закриті чати месенджерів (Viber/Telegram) адміністрації та вчителів.

5. Алгоритм дій у разі ризику нападу

Директор закладу освіти:

- оцінює рівень загрози;
- приймає рішення щодо евакуації або укриття;
- організовує виклик екстрених служб;
- координує дії персоналу.

Черговий адміністратор:

- активує систему оповіщення;
- блокує центральні входи (за можливості);
- зустрічає екстрені служби.

Педагогічні працівники:

- припиняють освітній процес;
- перевіряють присутність здобувачів освіти;
- готують дітей до евакуації або укриття;
- зберігають спокій і запобігають паніці.

6. Алгоритм дій учителя в перші секунди нападу

6.1. Негайно повідомити поліцію.

6.2. **Якщо напад відбувається безпосередньо в приміщенні (тактика «Заховайся»):**

6.2.1. **Миттєва ізоляція:** (LOCKDOWN — це режим повного блокування приміщень закладу освіти з метою ізоляції учасників освітнього процесу у безпечних кабінетах до усунення загрози.) Закрити двері класу на замок, забарикадувати їх меблями.

6.2.2. **Світломаскування:** Вимкнути світло в кабінеті, закрити штори/жалюзі.

6.2.3. **Безпечна зона:** Наказати учням сісти на підлогу вздовж капітальної стіни, нижче рівня вікон, подалі від дверей.

6.2.4. Режим тиші: Вимкнути звук на всіх мобільних пристроях. Зберігати повну тишу.

6.2.5. Психологічна стабілізація: Подати знак учням (палець до губ), зберігати візуальний контакт, демонструючи спокій.

6.3. Якщо напад за межами будівлі (тактика «Евакуація»):

6.3.1. Оцінка шляху: Якщо безпечний вихід можливий, негайно розпочати евакуацію за схемою, протилежною від місця нападу.

6.3.2. Рух: Учні мають рухатися швидко, без зайвих речей, тримаючи руки в полі зору.

6.3.3. Цифровий контроль: Після прибуття у безпечне місце (укриття) звірити списки учнів за допомогою офлайн-реєстрів або електронних версій журналів.

6.4. Особливості евакуації та цифрова безпека

6.4.1. У разі відсутності електроенергії вчитель використовує заздалегідь завантажені на пристрій PDF-інструкції та схеми.

6.4.2. Для координації дій з правоохоронними органами використовувати лише перевірені канали зв'язку згідно з правилами кібергігієни (Наказ МОН №103).

6.4.3. Класний керівник обов'язково забезпечує підтримку дітей з ООП, призначаючи для них супроводжуючих серед персоналу.

6.5. Забороняється:

- вступати в переговори з нападником;
- чинити самостійний опір (крім випадків самооборони);
- користуватися ліфтами (за наявності);
- створювати тисняву.

7. Порядок проведення евакуації

7.1. Евакуація проводиться відповідно до затверджених схем.

7.2. Педагог:

- організовує швидкий вихід дітей;
- бере класний журнал або список учнів;
- рухається визначеним маршрутом;
- після виходу проводить перекличку.

7.3. Місця збору визначаються на безпечній відстані від будівлі (не менше 50–100 м) та зазначаються у схемах евакуації.

7.4. Забороняється повертатися до будівлі без дозволу відповідальних осіб або рятувальників.

8. Розподіл відповідальних осіб

8.1. Директор:

- загальне керівництво;
- взаємодія з екстреними службами;
- інформування засновника.

8.2. Заступник директора з господарської роботи:

- забезпечення відкриття евакуаційних виходів;
- відключення електро- та газопостачання (за потреби).

7.1. Медичний працівник:

- надання домедичної допомоги;

- контроль стану постраждалих.
- 7.2. **Класні керівники / вихователі:**
- відповідальність за життя і здоров'я дітей під час евакуації.
- 7.3. **Охоронець (за наявності):**
- обмеження доступу сторонніх осіб;
 - термінове інформування адміністрації.
 - **Завершення заходів**
8. Сигнал про завершення небезпеки подається виключно адміністрацією закладу або представниками поліції після повної перевірки будівлі.
9. Після завершення події проводиться дебрифінг (обговорення) з педагогічним колективом для аналізу дій та корекції стратегії безпеки

10. Після завершення евакуації

- перевірити наявність усіх учасників освітнього процесу;
- доповісти директору про результати;
- діяти виключно за вказівками рятувальних служб;
- організувати психологічну підтримку дітей (за потреби).

11. Профілактичні заходи

У закладі освіти забезпечується:

- проведення навчальних тренувань не менше **двох разів на рік**;
- регулярні інструктажі з безпеки;
- перевірка справності систем оповіщення;
- оновлення схем евакуації;
- навчання працівників навичкам домедичної допомоги.

12. Контроль за виконанням Порядку

Контроль покладається на директора закладу освіти та відповідальних осіб з питань цивільного захисту.

Особи, винні у порушенні вимог цього Порядку, несуть відповідальність згідно із законодавством України.